

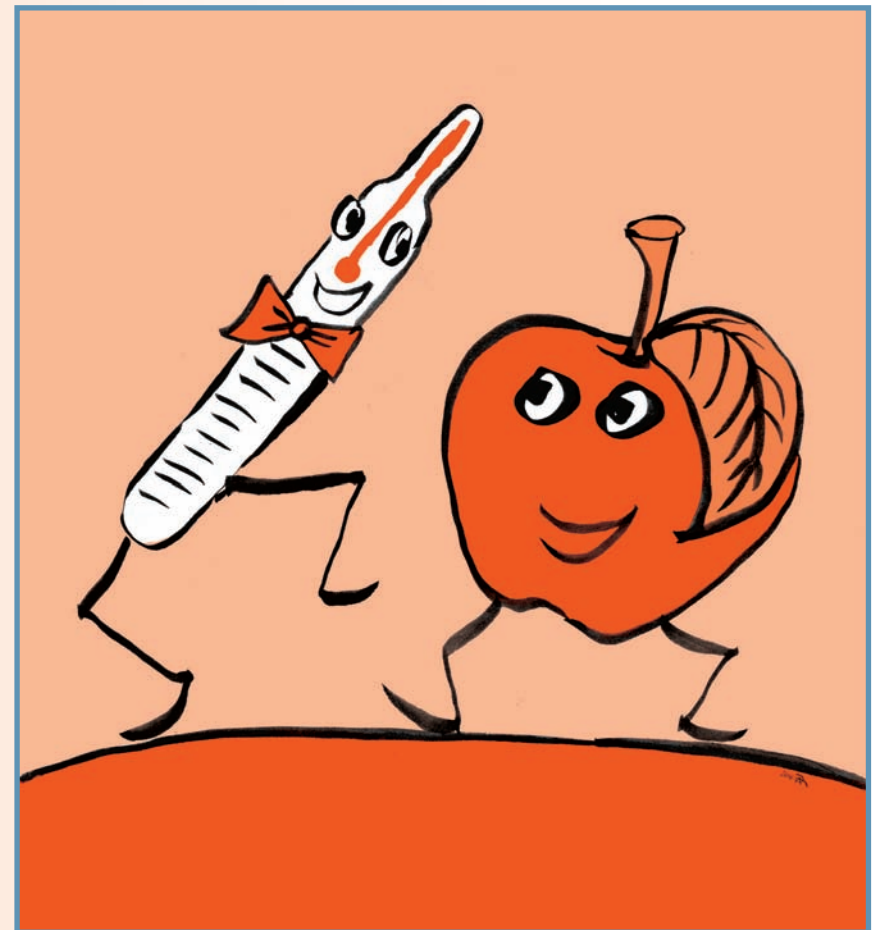
# NE FÉLJÜNK A BETEGSÉGEKTŐL!

SZKA\_103\_08

A modul szerzője: IFA Műhely  
(dr. Mihály Ottó, dr. Falus Katalin, Jakab György,  
F. Kristóf Mária, Czincz Józsefné, Iván Márta,  
Janicsek Lajos Tamás, Kálmán Katalin,  
Kolláth Erzsébet, Marcz Klára, Molnár Géza,  
Molnár Zsuzsa, Montay Beáta, Ursu Zsuzsanna,  
Zsigmond Ottilia)

**SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI  
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK**

**3. ÉVFOLYAM**



## MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
<b>I. RÁHANGOLÁS, A FELDOLGOZÁS ELŐKÉSZÍTÉSE</b>					
<b>I/a Egészség</b>					
A	A csoportok a borítékban található szavakból közmondásokat raknak össze. Ezek jelentését közösen megfejtik. Munkájukat bemutatják egymásnak.  10 perc	Szókincsbővítés Asszociációs készség Emlékezet	Kooperatív munka – szóforgó  Kooperatív tanulás – csoportszóforgó	Borítékban a feldarabolt közmondások, papír, ragasztó, csoportonként: O. Nagy Gábor Magyar szólások és közmondások	P1 (Közmondások)
B	A csoportok szókétyákat csoportosítanak aszerint, hogy egészséges vagy kevésbé egészséges élelmiszer. Időkitöltő: a felsorolást, ha jut rá idő, bővíthetik a csoportok.  10 perc	Érvelés Együttműködés Rendszerezőképesség	Kooperatív munka – szóforgó  Időkitöltő: kerekasztal	Szókétyák, ragasztó	P2 (Csoportosítás)
C	A csoportok megfejtik a munkafüzetben található rejtvényt. Önmagukat ellenőrzik a megoldással.  10 perc	Logikus gondolkodás Verbális emlékezet Együttműködés	Kooperatív munka – kerekasztal	D1 (Rejtvény 1.)	P3 (Rejtvény 1.)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
<b>I/b Betegség</b>					
A	A csoportok betegségneveket állítanak össze a borítékban kapott betűkből. A megfejtéseket leírják. 15 perc	Kreativitás Együttműködés csoportban	Csoportmunka – szóalkotás	Betűk egy borítékban	P4 (Betegségnevek)
B	A csoportok elolvassák a munkafüzetben Móra Ferenc Kincskereső kisködmön című regényének részleteit. Közösen megbeszélik a feladatok megoldásait, és leírják a munkafüzetbe. 15 perc	Szövegértés Problémamegoldás	Csoportmunka – olvasás Csoportmunka – feladatmegoldás	D2 (A betegség)	P5 (Történet)
C	A csoportok megfejtik a munkafüzetben található rejtvényt. Önmagukat ellenőrzik a megoldással. 15 perc	Logikus gondolkodás Verbális emlékezet Együttműködés	Kooperatív munka – kerekasztal	D3 (Rejtvény 2.)	P6 (Rejtvény 2.)
D	Az osztály korunk aktuális betegségeiről beszélget. 15 perc	Szóbeli kommunikáció Ismeretek pontos megfogalmazása	Frontális munka – beszélgetőkör		P7 (Betegségek)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
<b>II. ÚJ TARTALOM FELDOLGOZÁSA</b>					
<b>II/a Mit jelent az egészség?</b>					
A	Az erre vállalkozó tanulók felidéznek eddigi betegségeiket előzetes otthoni érdeklődés és emlékezés alapján. A gyerekek előzetes gyűjtőmunkával készülhetnek: hozhatnak gyógyszerhez készült betegájékoztatót, elmondhatják, hogy milyen betegségre kapták. 15 perc	Tapasztalatok felidézése Empátia Érzelmek kezelése Tekintet másokra	Kooperatív tanulás – beszélgetőkör		
B	A csoportok összeállítanak egy heti étrendet egészséges ételekből. Majd az étrendet bemutatás után kiteszik a táblára. 15 perc	Érvelés Tolerancia Egészségvédő-képesség	Kooperatív tanulás – kerekasztal Kooperatív tanulás – csoportforgó	Csoportonként: lap és íróeszköz	
<b>II/b Miért félünk a betegségektől?</b>					
A	Az osztály arról beszélget, hogy mi okozhatta az előzőekben bemutatott betegségeket? 10 perc	Információkezelés Véleményalkotás	Frontális munka – beszélgetőkör		
B	Az osztály arról beszélget, hogy milyen régi betegségekről tudnak, amelyek ellen ma már védekezni tudunk? Hogyan? 15 perc	Információkezelés Véleményalkotás	Frontális munka – beszélgetőkör		
C	A tanulók önálló fogalmazást, vagy címszavas vázlatot készítenek Beteg voltam címmel. 20 perc	Verbális kommunikáció Fogalmazási ismeretek alkalmazása	Egyéni munka – szövegalkotás	Vonalas lap vagy fogalmazásfüzet, íróeszköz	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
<b>II/c Hogyan őrizhetjük meg egészségünket?</b>					
A	A csoportok rajzos plakátot készítenek Mit tehetünk egészségünk megőrzéséért? címmel. A csoportból egy valaki marad, a többiek a következő asztalnál foglalnak helyet. A maradó tanuló elmagyarázza a másik csoport tagjainak a plakátjukat. A forgás körbeérésig folytatódik. 20 perc	Együttműködés Belátás Felelősségvállalás Ábrázolás	Kooperatív tanulás – plakátkészítés – kooperatív tanulás – körhinta		
B	A csoportok felírják az egészség szót, a csomagoló-papír közepére. Majd a csoporttagok különböző színnel felírják, mit tehetnek a megőrzéséért. Az egymással kapcsolatban levő dolgokat összekötik. A csoportok feladatcserével kiegészítik egymás plakátjait. 20 perc	Együttműködés Problémamegoldás Asszociáció	Kooperatív munka – szóháló-pókháló  Kooperatív tanulás – feladatcsere		
<b>II/d Mit teyünk, ha betegnek érezzük magunkat?</b>					
A	A csoportok jelenetet készítenek Beteg vagyok címmel. A jelenetet bemutatják egymásnak. 20 perc	Törődés Empátia	Csoportmunka – drámajáték – improvizáció – bemutatás		
B	A csoportok interjút készítenek az iskolai védőnővel vagy az iskolaorvossal. Az interjút írásban vagy elektronikusan rögzítik. 30 perc	Szóbeli kommunikáció Információgyűjtés	Csoportmunka – interjú	Papír, írószer, videó vagy diktafon	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	Ha nincs iskolaorvos vagy védőnő, akkor a csoportok kérdéssort állítanak össze egy lehetséges interjúhoz. 15 perc	Képzelet Szóbeli kommunikáció Információgyűjtés	Kooperatív tanulás – kerekasztal	Papír, írószer	
<b>III. AZ ÚJ TARTALOM ÖSSZEFOGLALÁSA, ELLENŐRZÉS ÉS ÉRTÉKELÉS</b>					
<b>III/a Ne féljünk a betegségtől, hanem igyekezzünk megelőzni!</b>					
A	A tanulók „fotót” készítenek azzal kapcsolatban, milyen tevékenységgel őrzik meg az egészségüket. A vállalkozó tanulók a „fotót” egyesével bemutathatják, és a társaik kitalálják, mit tesz az egészsége érdekében. 10 perc	Non-verbális kommunikáció Egészségvédő-képesség	Egyéni munka – drámajáték – szobrok		
<b>III/b Tisztaság, egészséges életmód</b>					
A	A csoportok emlékeztető plakátot készítenek az elsősöknek a napi tisztálkodásról. Képtárlátogatással megtekintik egymás munkáit. 30 perc	Lényegkiemelés A célkorosztálynak megfelelő megfogalmazás	Kooperatív tanulás – plakát – képtárlátogatás	Csoportonként csomagolópapír és vastag filctollak, rajzeszközök	
B	A csoportok egészséges szendvicseket készítenek. Majd közösen elfogyasztják. 30 perc	Kreativitás Együttműködés	Csoportmunka – szendvicskészítés	Barna- vagy Rozskenyérseletek, sajt, felvágott, zöldségek, kék, szalvéta	P8 (Egészséges és finom!)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	A csoportok zöldség- vagy gyümölcsalátát készítenek. Majd közösen elfogyasztják. 30 perc	Kreativitás Együttműködés	Csoportmunka – salátakészítés	Zöldség, gyümölcs stb.; tálca, kések, tálkák, szalvéta, villák	P9 (Salátakészítés)
<b>III/c Értékelés</b>					
	A tanulók a mondatok befejezésével értékelik munkájukat. Ma azt tanultam, hogy... Hatékonyabb lett volna a munkám, ha... 10 perc	Reális önértékelés Önismeret	Frontális munka – önértékelés		
	A csoportok kérdések segítségével értékelik a munkájukat. Voltak-e ötleteink? Hogyan használtuk ki az időt? Elvégeztünk-e minden feladatot? 10 perc	Önismeret Véleményalkotás Véleményelfogadás	Kooperatív tanulás – szóforgó		
	A tanító értékeli a tanulókat a társakkal való együttműködés, a közösen végzett munka szervezése és az időbeosztás alapján. 5 perc	Belátás Tolerancia	Frontális munka – értékelés		

## MELLÉKLETEK

### P1 KÖZMONDÁSOK

Válogathatunk a felsorolt szólások, közmondások közül jobban vagy kevésbé ismertet az osztály gyakorlatától függően, illetve választhatunk másokat is helyettük.

Csoportonként: O. Nagy Gábor *Magyar szólások és közmondások* című könyve és négy, szavakra darabolt közmondás, szólás borítékban, rajzlap, ragasztó

A csoportok a szólásokat a borítékban lévő szavakból összeállítják, felragasztják, jelentésüket megbeszélik, illetve kikeresik a könyvből. Fontos, hogy minden csoporttagnak jusson egy „saját” szólás, közmondás, amelyet összeállít, megmagyaráz. Természetesen a felragasztás előtt, illetve a magyarázat során a csoporttagok segítik, ellenőrzik, egymás munkáját.

**Az egészség ízét a betegség adja.**

**Egészséges, mint a makk.**

**A betegnek orvos a barátja.**

**Ép testben ép lélek.**



**A tisztaság fél egészség.**

**Akkor drága az egészség, mikor meglep a betegség.**

**Kedvetlen, mint a beteg ember.**

**Nincs jobb, mint a jó egészség.**

## P2 CSOPORTOSÍTÁS

Csoportonként szókétyák borítékban, rajzlap, ragasztó (a szókétyák let természetesen bővíthető)

<b>alma</b>	<b>kóla</b>	<b>cukorka</b>
<b>rántott hús</b>	<b>torta</b>	<b>narancs</b>
<b>gyümölcssaláta</b>	<b>párolt zöldség</b>	<b>kakaós csiga</b>
<b>banán</b>	<b>rágógumi</b>	<b>csokoládé</b>
<b>szalonna</b>	<b>zsíros kenyér</b>	<b>sült krumpli</b>

A csoporttagok egyenként húznak a szókétyák közül, és elhelyezik azt a megfelelő (egészséges – kevésbé egészséges) halmazban, és felragasztják.

Időkitöltő: ha marad idejük, kerekasztal módszerrel bővíthetik a felsorolást.

## P3 REJTVÉNY 1.

Megoldása

1.	Í	Z	L	E	L	É	S			
	2.	V	É	G	T	A	G	O	K	
		3.	L	É	G	Z	É	S		
			4.	S	Z	Í	V			
			5.	S	Z	A	G	L	Á	S
6.	L	Á	T	Á	S					
			7.	V	É	R				
				8.	G	Y	O	M	O	R

## P4 BETEGSÉGNEVEK

Csoportonként ugyanaz a betűkészlet pl. az elsős kivágható betűkből vagy lapra írva, lehetőség esetén mindegyikből több darab. A megfejtés lehet a nátha, tüdőgyulladás, vakbélgyulladás, gyomorrontás, mandulagyulladás, influenza, de más megoldás is elfogadható, ha kirakható.

z	e	f	o	é	k	v	s
t	ő	l	m	i	h	y	r
a	n	ü	b	d	á	h	t

A betűkészletből igyekezzenek a lehető legtöbb betegségnevet összeállítani. A csoport tagjainak együttműködésén múlik, hogy ne kezdjék ugyanazt a szót többen kirakni. Fontos, hogy maradjon idejük a munka ellenőrzésére is!

## P5 TÖRTÉNET

Ennek a feladatnak a választásánál érdemes figyelembe venni, hogy ez egy tragikus végű történet részlete, mely időben és térben távoli, akkor még megfékezhetetlen járványt idéz fel. Feldolgozását azoknak ajánljuk, akik egyébként is foglalkoznak Móra Ferenc művével, vagy már olvastak részleteket belőle.

